

Eksport na wschód – nie tylko Rosja się liczy

Dotychczas Rosja była dla Polski drugim po Unii Europejskiej rynkiem eksportowym. Z rosyjskimi partnerami współpracowało 9 tys. polskich firm, co generowało obroty handlowe na poziomie 36 mld USD w 2013 roku. Choć wszystko wskazywało na to, że polski eksport do Rosji będzie sukcesywnie wzrastać, w sierpniu tego roku na tle politycznych rozgrywek, strona rosyjska nałożyła embargo na polskie produkty spożywcze. W obliczu takiej sytuacji, polscy eksporterzy musieli zwrócić swoją uwagę na inne rynki, także wschodnie.

Skutków rosyjskich sankcji póki co nie widać w statystykach. Według danych Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) od września eksport z Polski wzrósł o 5% i wyniósł 14,184 mld EUR, a w całym 2014 roku eksport może zwiększyć się aż o 6% i sięgnąć 157,7 mld EUR¹.

Jednak firmy produkujące owoce, warzywa, mięso, drób, ryby, mleko i nabiał nie mogą sprzedawać swoich towarów partnerom w Rosji przynajmniej do sierpnia 2015 roku, bo do tego czasu – według aktualnych informacji – ma obowiązywać embargo. Ustanie współpracy z Rosją to jednak nie powód, aby zaprzestać sprzedawania swoich towarów za wschodnią granicę. W końcu wschód to nie tylko Rosja, ale też choćby Ukraina, Białoruś, Litwa i Łotwa. Każdy z nich należy traktować indywidualnie, a zwłaszcza zatroszczyć się o adekwatną promocję swoich produktów na poszczególnych rynkach.

Polscy eksporterzy już aktywnie działają we wspomnianych krajach. Jak wygląda ich obecność na tamtych rynkach?

UKRAINA

Konflikt na Ukrainie spowodował spadek polskiego eksportu do tego kraju o 26,5% w okresie styczeń-lipiec 2014 roku, a według danych GUS podsumowujących trzy kwartały 2014 roku Ukraina zajmuje dopiero 14. miejsce na liście naszych partnerów handlowych w eksporcie oraz 21. w imporcie (w 2013 roku były to odpowiednio 8. oraz 21. miejsce). W tym czasie udział Ukrainy w polskim eksporcie wyniósł 1,9% (spadek o 0,9 pkt proc. w porównaniu do analogicznego okresu w 2013), natomiast import określono na 1,1% (wzrost o 0,1 pkt proc.). Dodatkowo saldo wyniosło 1 mld 357,1 mln USD².

Na Ukrainę eksportuje blisko 12% polskich firm. W większości są to małe i średnie przedsiębiorstwa. Wiceminister Piechociński zaznacza, że Ukraina to dla nas ważny partner handlowy. W ubiegłym roku Polska eksportowała na Ukrainę wyroby przemysłu elektromaszynowego (28,4% całego eksportu), wyroby przemysłu chemicznego (18,1%), produkty mineralne (10,9%), artykuły rolno-spożywcze

¹ <http://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/artypul/polski-eksport-rosnie-jak-na-drozdach-ale,119,0,1651063.html>

² <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Rosnie-udzial-Niemiec-w-polskim-eksporcie-udzial-Rosji-i-Ukrainy-spada-GUS-3234697.html>

(10,5%), wyroby metalurgiczne (9%), wyroby przemysłu lekkiego (7,4%) oraz wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (5,5%)³.

Perspektywiczne kierunki rozwoju działalności (w zakresie dostarczenia produktów, maszyn, technologii, know-how) polskich przedsiębiorstw na Ukrainie obejmują: energetykę, branżę rolno-spożywczą; FMCG; sektor usług (lecniczne, edukacyjne i turystyczne).

BIAŁORUŚ

Białoruś jest dla nas trzecim po Rosji i Ukrainie partnerem handlowym wśród krajów WNP. W 2013 roku dwustronne obroty handlowe z Białorusią przekroczyły 3,2 mld USD, w tym polski eksport wyniósł 2,4 mld USD. W pierwszym półroczu 2014 roku handel z tym krajem wzrósł o 6,6% (w porównaniu do analogicznego okresu z ubiegłego roku) i wyniósł 1,1 mld USD⁴.

Białoruś jest też głównym dostawcą żywności do Rosji. W ubiegłym roku wyeksportowała tam towary o łącznej wartości 2,74 mld USD (Polski eksport żywności do Rosji w tym samym czasie wyniósł 1,55 mld USD). Dzięki rosyjskiemu embargo na zachodnie produkty Białoruś liczy na poprawę sytuacji gospodarczej poprzez zwiększenie sprzedaży do Rosji. Minister rolnictwa Białorusi Leanid Zajac tuż po wprowadzeniu przez Rosję sankcji mówił o możliwości wysyłania na rosyjski rynek mięsa, mleka, makaronów, warzyw, bakalii oraz wyrobów cukierniczych.

W zeszłym roku całkowity eksport żywności z Polski na Białoruś wyniósł ponad 300 mln EUR. Polska sprzedała tam mięso wieprzowe o wartości 104 mln EUR, jabłka i gruszki o wartości 50 mln EUR oraz pomidory o wartości 11 mln EUR. 24 listopada Rosja wprowadziła częściowe embargo na mięso i nabiał z białoruskich zakładów przetwórczych z powodu wykrycia w produktach antybiotyków i niebezpiecznych dla zdrowia bakterii. Zakaz dostaw do Rosji objął m.in. działającą na Białorusi firmę „Inco Food” z polskim kapitałem oraz wykorzystującą do produkcji mięso importowane z Polski⁵.

Ale mięso to nie wszystko co Polska może zaoferować Białorusi. Zdaniem wiceministra rolnictwa Tadeusza Nalewajka, Polska mogłaby wysłać na tamten rynek prawie tyle jabłek, co do UE (w 2013 roku sprzedaliśmy do UE ponad 257 tys. ton⁶).

Do tej pory polski eksport na Białoruś obejmował sprzedaż maszyn, urządzeń mechanicznych oraz części zamiennych (17%), produkty pochodzenia zwierzęcego (12%), tworzywa sztuczne i wyroby z nich (10%), wyroby przemysłu chemicznego (7%). Głównymi pozycjami towarowymi w polskim eksporcie było mięso wieprzowe (9,8%), świeże jabłka i gruszki (3,4%), kable i przewody izolowane (2,1%), farmaceutyki (1,8%), akumulatory (1,6%)⁷.

Jak wynika z najnowszych informacji resortu gospodarki⁸, Polska i Białoruś ponownie podjęły rozmowy o współpracy w energetyce. Prace wznowiła grupa robocza ds. energii polsko-białoruskiej komisji ds. współpracy gospodarczej. Na ostatnim spotkaniu, które odbyło się w dniach 20-21 listopada w Brześciu z udziałem przedstawicieli Polski i Białorusi, rozmawiano m.in. o współpracy w zakresie energii elektrycznej, efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, ropy i gazu

³ http://khz.sgh.waw.pl/r/17751/Wspolpraca_gospodarcza_w_Ukraina.pdf

⁴ <http://www.ekonomia.rp.pl/artykul/1133944.html?p=2>

⁵ <http://forsal.pl/artykuly/837008,rosja-wprowadza-czesciowe-embargo-na-mieso-i-nabial-z-bialorusi.html>

⁶ <http://www.pb.pl/3814360,74458,eksperci-bialorus-szansa-na-zlagodzenie-skutkow-embarga>

⁷ https://polska.trade.gov.pl/pl/przewodniki/article/detail,5062,PRZEWODNIK_EKSPORTERA_PO_44_RYNKACH.html

⁸ <http://www.cire.pl/item,102498,1,0,0,0,0,polska-i-bialorus-wznowily-rozmowy-o-wspolpracy-w-energetyce.html>

oraz działań w obszarze górnictwa i przemysłu maszyn górnictw. Spotkanie grupy roboczej stanowi przygotowanie do obrad Komisji Międzyrządowej ds. współpracy gospodarczej, które zaplanowane są na grudzień bieżącego roku.

LITWA

Litwa jest największym partnerem handlowym Polski wśród krajów bałtyckich. W 2013 roku obroty obu krajów wyniosły 3,4 mld EUR. Import z Litwy do Polski wyniósł 18%, a eksport z Polski prawie 2%. Udział Polski w ogólnym imporcie na Litwie wynosi 11% (po Rosji i Niemczech jesteśmy trzecim największym importerem na tamtym rynku). W ciągu ostatnich 20 lat obrót handlowy między państwami wzrósł 23-krotnie⁹. Warto powołać się na dane z 2012 roku – eksport jaj z Polski na Litwę wzrósł wtedy o 450%, a eksport masła i innych tłuszczów zwierzęcych o 250%¹⁰.

W strukturze towarowej polskiego eksportu na Litwę przeważają artykuły rolno-spożywcze (26%), produkty chemiczne (23%), tworzywa sztuczne (10%), wyroby przemysłu elektromaszynowego (15,5%) oraz wyroby przemysłu metalurgicznego (9,5%). Szanse eksportowe mają szczególnie wyroby przemysłu rolno-spożywczego, meble i wyposażenie wnętrz, farmaceutyki i produkty kosmetyczne, usługi inżynierskie oraz materiały i usługi budowlane.

ŁOTWA

W pierwszym półroczu bieżącego roku eksport z Polski do Łotwy wzrósł o 21,5% do ok. 730 mln EUR i był to co do wielkości szósty największy wynik w tym okresie. Według danych z 2013 roku Łotwa jest 17. partnerem Polski w UE i 27. na świecie pod względem wielkości obrotów. W ubiegłym roku wymiana handlowa Polski z Łotwą wyniosła 1,5 mld EUR. Wśród sektorów atrakcyjnych dla inwestycji zagranicznych wymienia się branżę IT, zielone technologie, ochronę zdrowia, transport i logistykę, przemysł maszynowy i elektroniczny, przemysł drzewny i przetwórstwo żywności. Na Łotwie działa przyjazny system podatkowy oraz jedna najbardziej rozwiniętych na świecie sieć szybkiego internetu¹¹.

O możliwościach wzajemnej współpracy rozmawiali w maju tego roku wicepremier oraz minister gospodarki Janusz Piechociński z ministrem gospodarki Łotwy, Viacheslavsem Dombrovskisem. Na spotkaniu ustalono, że wspólnie możemy działać m.in w zakresie przemysłu elektromaszynowego, chemicznego, sektora energetycznego oraz regionalnie w basenie morza Bałtyckiego.

„Chociaż napięte stosunki z Rosją zamknęły polskim eksporterom wiele drzwi, to okazuje się, że sytuacja nie jest beznadziejna. Szybko zaczęliśmy poszukiwać innych rynków zbytu i nawiązywać nowe relacje handlowe. Państwa takie jak Białoruś, Litwa czy Łotwa są w pewnej mierze remedium na obowiązujące embargo. Konkretnie liczby, które stoją za współpracą z każdym z tych państw, pokazują, że uniezależnienie od Rosji jest możliwe, co jest bardzo pozytywną informacją” – dodaje **Marek Wcisło**, dyrektor zarządzający Kompass Poland, firmy zajmującej się dostarczaniem biznesowych baz danych i informacji gospodarczych dla firm.

---

⁹ <http://www.ekonomia.rp.pl/artykul/1115366.html>

¹⁰ <http://www.ekonomia.rp.pl/artykul/1051754.html>

¹¹ <http://www.ekonomia.rp.pl/artykul/1100685.html>

W bazie firm Kompass, światowego lidera informacji biznesowej B2B, znajduje się: **prawie 49 tysięcy firm ukraińskich, 37 tysięcy firm białoruskich, oraz 10 tysięcy firm łotewskich**. Więcej szczegółów na <http://www.kompass.com> i <http://www.kompass.com.pl>

KOMPASS